

PRO BONO

Marec/2017

REGISTER PARTNEROV VEREJNÉHO SEKTORA

Dňa 1. februára 2017 nadobudol účinnosť nový zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), ktorý stanovuje, aby každý zákonom určený subjekt vystupujúci v právnom vzťahu so štátom, v rámci ktorého čerpá finančné, resp. iné plnenia z verejných zdrojov, prostredníctvom súkromného sektora splnil novú registračnú povinnosť. Zákon predmetnú povinnosť prostredníctvom § 2 ods. 1 písm. b) deleguje okrem iných subjektov aj na advokátov.

Advokátska kancelária Čarnogurský ULC s.r.o. klientom poskytuje služby v zákonom vymedzenom rozsahu prostredníctvom činnosti tzv. oprávnenej osoby.

V prípade Vášho záujmu o registráciu za partnera verejného sektora, prosím, kontaktujte nás na office@ulclegal.com alebo na t.č. 02-57201717.

Nový zákon ukladá povinnosti **pre všetky zákonom vymedzené fyzické a právnické osoby**, s ktorými vstupuje štát, resp. subjekty verejného práva do právnych vzťahov, resp. v rámci ktorých tretie osoby prijímajú **zákonom určené plnenia od štátu**, vrátane predaja majetku štátu.

Do účinnosti nového zákona bol a v súčasnosti je zavedený režim tzv. centrálného registra zmlúv. Nový zákon však svojim obsahom stanovuje **hlbšiu identifikáciu subjektov, ktoré so štátom vstupujú do právnych vzťahov** a ktoré od štátu prijímajú akékoľvek plnenia od štátu.

Nový zákon zaviedol osobitný register partnerov verejného sektora (ďalej len „register“), do ktorého sa povinne zapisujú zákonom stanovené údaje.

Spolu so zavedením registra zákon explicitne uvádza povinnosť v rámci registrácie identifikovať do elektronického registra tiež tzv. konečného užívateľa výhod.

Možno konštatovať, že nový zákon povinnosť registrácie deleguje na súkromný sektor na tzv. oprávnenú osobu.

V prvom rade je potrebné definovať **subjekt, ktorý je povinný sa do registra zaregistrovať**.

Ide o tzv. partnera verejného sektora, ktorého bližšie vymedzuje ust. § 2 ods. 1 písm. a) nového zákona. V zmysle **pozitívneho vymedzenia sa partnerom verejného sektora rozumie fyzická alebo právnická osoba, ktorá nie je subjektom verejnej správy, a ktorá (1)** prijíma finančné prostriedky z rozpočtu štátu, štátneho účelového fondu, verejnoprávnej inštitúcie, obce, vyššieho územného celku, z európskych štrukturálnych a investičných fondov, od právnickej osoby zriadenej zákonom, od právnickej osoby ktorá je úplne alebo z väčšej časti financovaná štátom, obcou, vyšším územným celkom alebo právnickou osobou zriadenou zákonom, ktorá je kontrolovaná štátom, obcou, vyšším územným celkom alebo právnickou osobou zriadenou zákonom alebo v ktorej štát, obec, vyšší územný celok alebo právnická osoba zriadená zákonom vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu, od zdravotnej poisťovne alebo prijíma štátnu pomoc alebo investičnú pomoc, **(2)** prijíma plnenie, ktorého predmetom je majetok, práva k majetku alebo iné majetkové práva štátu a ostatných subjektov uvedených v bode 1, **(3)** uzatvára zmluvu, rámcovú dohodu alebo koncesnú zmluvu podľa osobitného predpisu, **(4)** je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý má so zdravotnou poisťovňou uzavretú zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, **(5)** sa povinne zapisuje do registra podľa osobitného predpisu, **(6)** na ktorú bola postúpená alebo inak nadobudla pohľadávku voči štátu, štátnemu fondu, verejnoprávnej inštitúcii, obci, vyššiemu územnému celku alebo právnickej osobe zriadenej zákonom, **alebo (7)** ktorá priamo alebo prostredníctvom ďalších osôb dodáva osobám podľa prvého až piateho bodu tovary alebo služby alebo nadobúda od nich majetok, práva k majetku alebo iné majetkové práva a súčasne vie alebo má vedieť, že ňou poskytované plnenia alebo nadobúdaný majetok, práva k majetku alebo iné majetkové práva súvisia so zmluvou alebo iným právnym úkonom, na základe ktorého partner verejného sektora prijíma finančné prostriedky alebo nadobúda majetok, práva k majetku alebo iné majetkové práva.

Naopak, partnerom verejného sektora **nie je fyzická ani právnická osoba, ak jej majú byť jednorazovo poskytnuté finančné prostriedky neprevyšujúce sumu 100.000 EUR**, alebo ak jej majú byť v úhrne poskytnuté prostriedky **neprevyšujúce sumu 250.000 EUR v kalendárnom roku**, v prípadoch opakujúceho sa plnenia. Partnerom verejného sektora rovnako tak nie je fyzická ani právnická osoba, ktorá má jednorazovo nadobudnúť majetok, práva k majetku alebo iné **majetkové práva**, ktorých všeobecná hodnota úhrnne **neprevyšuje sumu 100.000 EUR**.

Medzi partnerov verejného sektora možno zaradiť aj fyzické a právnické osoby, ktoré sú subdodávateľmi tovarov a služieb, ak spĺňajú definičné znaky v zmysle ust. § 2 ods. 1 nového zákona.

V neposlednom rade, **partnerom verejného sektora nie je ani (1)** osoba, ktorá pôsobí prevažne v neziskovom sektore, čo však neplatí, ak je cieľom je činnosti dosiahnuť zisk alebo nadobúda majetok, práva k majetku alebo iné majetkové práva, ktorých všeobecná hodnota úhrne prevyšuje sumu 100.000 EUR, **(2)** banka a pobočka zahraničnej banky, ak prijíma finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu štátneho fondu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, z rozpočtu obce, z rozpočtu vyššieho územného celku, od právnickej osoby zriadenej zákonom, od právnickej osoby ktorá je úplne alebo z väčšej časti financovaná štátom, obcou, vyšším územným celkom alebo právnickou osobou zriadenou zákonom, ktorá je kontrolovaná štátom, obcou, vyšším územným celkom alebo právnickou osobou zriadenou zákonom alebo v ktorej štát, obec, vyšší územný celok alebo právnická osoba zriadená zákonom vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu alebo od zdravotnej poisťovne na účely splnenia záväzku z úveru alebo pôžičky **a ani (3)** osoba, ktorá prijíma plnenie od zastupiteľského úradu Slovenskej republiky v zahraničí za dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby alebo plnenie v rámci rozvojovej spoluprácu alebo medzinárodnej humanitárnej pomoci.

Fyzické a právnické osoby, ktoré spĺňajú všetky pojmové znaky partnera verejného sektora v zmysle nového zákona **sú povinné registrovať sa prostredníctvom tzv. oprávnenej osoby do osobitného registra.**

Kto je oprávnenu osobu? Ako už bolo uvedené, nový zákon registračnú povinnosť deleguje na súkromný sektor, v zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. b je **oprávnenu osobou advokát**, notár, banka, pobočka zahraničnej banky, audítor, daňový poradca, ktorí majú miesto podnikania alebo sídlo na území Slovenskej republiky a ktorí sa na základe písomnej dohody zaviazali **plniť povinnosti oprávnenej osoby pre partnera verejného sektora.** Za partnera verejného sektora vykoná zápis do registra oprávnená osoba.

Právny vzťah partnera verejného sektora a oprávnenej osoby **nie je možné označiť ako vzťah založený mandátnej zmluvy**, kedy je mandatár viazaný pokynmi mandanta, **ale ide o právny vzťah na báze zmluvy o kontrolnej činnosti** v zmysle ust. § 591 a nasl. Obchodného zákonníka.

Oprávnená osoba bude za partnera verejného sektora **plniť registračnú povinnosť prostredníctvom výlučne elektronického návrhu** na zápis do registra, k čomu osobitná vyhláška určuje špecifický formulár.

Čo sa v zmysle nového zákona rozumie pod pojmom register? Ide o osobitný informačný systém verejnej správy, ktorý obsahuje zákonom stanovené údaje a dokumenty. Jeho správcou a prevádzkovateľom je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a ako registrujúci orgán pre celé územie Slovenskej republiky je zákonom určený **Okresný súd Žilina.**

Register je verejný a elektronicky dostupný každému. Zápis do registra sa vykonáva na neurčitý čas, avšak v zmysle ust. § 4 ods. 1 zákona, partner verejného sektora musí byť zapísaný v registri aspoň po dobu trvania zmluvy. Ak sú splnené podmienky na registráciu, registrujúci orgán vykoná **zápis v lehote piatich pracovných dní od doručenia návrhu** na zápis.

Ako sme už uviedli, všetky právne úkony za partnera verejného registra podľa nového zákona vykonáva oprávnená osoba. Návrh na zápis údajov do registra, návrh na zápis

zmeny, ako aj návrh na výmaz zapísaných údajov podáva za partnera verejného sektora výhradne oprávnená osoba.

Z uvedeného vyplýva, že **akýkoľvek prístup fyzických alebo právnických osôb k verejným zdrojom je po novom podmienený povinným zápisom v registri**, z ktorého musí byť zrejmé, kto je partnerom verejného sektora, kto je oprávnenou osobu partnera verejného sektora a kto je tzv. konečným užívateľom výhod.

Pokiaľ ide o samotný pojem, resp. definíciu **kto je konečným užívateľom výhod**, nový zákon odkazuje na osobitný zákon, *lex specialis* je v tomto prípade zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o ochrane pred legalizáciou**“).

Rámcovo pripomíname, že v zmysle ust. § 6a ods. 1 zákona o ochrane pred legalizáciou je **konečným užívateľom výhod každá fyzická osoba, ktorá skutočne ovláda alebo kontroluje** právnickú osobu, fyzickú osobu - podnikateľa alebo združenie majetku, a každá fyzická osoba, v prospech ktorej tieto subjekty vykonávajú svoju činnosť alebo obchod. V skratke možno konštatovať, že konečným užívateľom výhod je osoba, resp. subjekt, ktorý má právo menovať štatutárne orgány spoločnosti, ovláda právnickú osobu, má právo na hospodársky prospech, a podobne. Bližšie definície v tomto smere stanovuje ust. § 6a zákona o ochrane pred legalizáciou.

Kľúčovým v rámci procesu registrácie partnera verejného sektora do osobitného registra je **identifikovať konečného užívateľa výhod**. Uvedenú povinnosť nový zákon upravuje prostredníctvom tzv. verifikačného dokumentu tvoriaceho jednu z príloh návrhu na registráciu partnera verejného sektora. V osobitnom verifikačnom dokumente sa odôvodní na základe akých informácií oprávnená osoba identifikovala konečného užívateľa výhod, teda uvedie sa **(1)** vlastnícka štruktúra partnera verejného sektora, resp. riadiace personálne mechanizmy právnickej osoby, **(2)** zoznam verejných funkcionárov **spolu (3)** s vyhlásením, že skutočnosť uvedené vo verifikačnom dokumente zodpovedajú skutočne zistenému stavu zo strany oprávnenej osoby. Zverejnenie verifikačného dokumentu nie je porušením obchodného tajomstva ani bankového tajomstva.

Práve **oprávnená osoba je po novom zodpovedná za identifikáciu konečného užívateľa výhod**, jednak pri prvozápise, tak aj v rámci opakovaného overovania v registri zapísaných údajov v zmysle zákonom daných lehôt. Pri identifikácii konečného užívateľa výhod **partner verejného sektora poskytne oprávnenej osobe súčinnosť**, platí však, že aj samotná oprávnená osoba je povinná konať v procese ako identifikácie, tak zápise do registra, **s odbornou starostlivosťou**. Nemožno však opomenúť, že oprávnená osoba nie je viazaná pokynmi partnera verejného sektora, uvádza zákon.

Podľa ust. § 6 ods. 1 zákona je povinnosťou partnera verejného sektora bezodkladne informovať oprávnenú osobu zapísanú v registri o zmene údajov zapísaných v registri týkajúcich sa konečného užívateľa výhod, pričom oprávnená osoba je povinná oznámiť takú zmenu registrujúcemu orgánu do **60 dní** odo dňa, keď k zmene došlo, a doložiť k návrhu na zápis aj verifikačný dokument.

Nový zákon samozrejme zaviedol mechanizmy *ex offio* kontroly zapísaných údajov, resp. kontroly na základe podnetu tretích osôb. V prípade preukázania nepravdivosti a neúplnosti údajov zapísaných v registri, registrujúci orgán rozhodne o výmaze partnera verejného sektora z registra, pričom sankcie vo forme pokút nie sú dotknuté a následne bude rozhodnuté o ich uložení. Nemožno opomenúť ustanovenie §11 nového zákona, ktoré ukladá oprávnenej osobe a partnerovi verejného sektora ďalšie povinnosti. **Za správnosť** údajov zapísaných v registri, identifikáciu konečného užívateľa výhod a overovanie

identifikácie konečného užívateľa výhod **zodpovedá partner verejného sektora a oprávnená osoba** zapísaná v registri.

Povinnosťou oprávnenej osoby je rovnako tak identifikovať konečného užívateľa výhod, a to pri prvom zápise do registra.

Po zápise konečného užívateľa výhod je oprávnená osoba povinná overovať identifikáciu konečného užívateľa výhod **(1)** v súvislosti s podaním návrhu na zápis zmeny konečného užívateľa výhod, **(2)** pri svojom zápise ako oprávnenej osoby do registra, **(3)** vždy k 31. decembru kalendárneho roka, **(4)** v súvislosti s uzatvorením zmluvy alebo jej zmenou, a to nie skôr ako päť dní pred uzatvorením zmluvy alebo jej zmenou, **alebo (5)** v súvislosti s plnením zo zmluvy, ktorého hodnota prevyšuje v úhrne 1.000.000 EUR za 30 dní, a to nie skôr ako päť dní pred plnením zo zmluvy.

Zákon zároveň ukladá samotnému **konečnému užívateľovi výhod povinnosť do 15 dní**, odkedy sa dozvedel, že sa stal konečným užívateľom výhod partnera verejného sektora, **oznámiť partnerovi verejného sektora, že sa stal jeho konečným užívateľom** výhod, a oznámenie doručiť aj oprávnenej osobe zapísanej v registri.

Pokiaľ ide o oprávnenú osobu, zákon ju ustanovením § 19 obmedzuje vo výkone úloh podľa nového zákona a **v nasledovných prípadoch oprávnená osoba nesmie vykonávať úkony podľa nového zákona:** **(1)** ak je v tej istej veci zároveň partnerom verejného sektora alebo konečným užívateľom výhod partnera verejného sektora, pre ktorého má plniť povinnosti oprávnenej osoby, **(2)** ak konečný užívateľ výhod partnera verejného sektora a oprávnenej osoby je tá istá fyzická osoba, **alebo (3)** ak má akýkoľvek vzťah k partnerovi verejného sektora alebo k členom jeho orgánov, ktorý by mohol spochybniť jej neustrannosť, najmä ak je personálne alebo majetkovo prepojená s partnerom verejného sektora.

V krátkosti je potrebné dodať, že v rámci prevencie a represie zákon ukladá za porušenie povinností ako partnerom verejného sektora, tak konečným užívateľom výhod a tiež oprávnenou osobou pokuty, a to nasledovne:

Zákon nehovorí o možnosti uloženia pokuty, ale **uloženie pokuty je obligatórne v nasledovnom rozsahu:** **(1)** pre partnera verejného sektora do výšky hospodárskeho prospechu, inak minimálne 10.000 EUR, maximálne 1.000.000 EUR, **(2)** pre štatutára partnera verejného sektora od 10.000 až do 100.000 EUR, za ktorej zaplatenie ručí oprávnená osoba, ak nepostupovala s odbornou starostlivosťou, **(3)** pre konečného užívateľa výhod až do 10.000 EUR, **(4)** pre oprávnenú osobu od 10.000 EUR do 100.000 EUR. Sankciou je rovnako tak **(5)** výmaz partnera verejného sektora z registra a **(6)** právo štátu odstúpiť od zmluvy.

Podľa ust. § 12 ods. 7 ak partner verejného sektora hodnoverne nepreukáže, že údaje o konečnom užívateľovi výhod zapísané v registri sú pravdivé a úplné, registrujúci orgán rozhodne o výmaze partnera verejného sektora z registra. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia vymaže partnera verejného sektora z registra a začne konanie o uložení pokuty. Proti rozhodnutiu súdu o výmaze nie sú prípustné opravné prostriedky.

Podľa § 13 ods. 2 registrujúci orgán vykoná výmaz zapísaného partnera verejného sektora, ak právoplatne uložil pokutu za nesplnenie povinnosti podať návrh na zápis zmeny zapísaných údajov týkajúcich sa konečného užívateľa výhod v lehote 60 dní odo dňa zmeny takých údajov alebo za porušenie zákazu podľa horeuvedeného ust. § 19 a táto pokuta nebola v lehote určenej súdom zaplatená.

Rozhodnutie o výmaze a o pokute z horeuvedených dôvodov podľa ust. § 12 a ust. § 13 ods. 2 je rozhodnutím o vylúčení podľa § 13a Obchodného zákonníka. Vylúčenou osobou je štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu právnickej osoby zapísanej v obchodnom registri, ktorá je partnerom verejného sektora a ktorá bola vymazaná z registra podľa ust. § 12 alebo ust. § 13 ods. 2.

V rámci prechodných ustanovení nemožno opomenúť, že **fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú účastníkom zmluvy**, na základe ktorej partner verejného sektora prijíma finančné prostriedky alebo nadobúda majetok, práva k majetku alebo iné majetkové práva od štátu, okrem zmluvy alebo iného právneho úkonu, ktorého účastníkom je Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity, ak v mene Ministerstva financií Slovenskej republiky alebo Štátnej pokladnice vykonáva svoju pôsobnosť podľa osobitného predpisu alebo ktorého účastníkom je Národná banka Slovenska, ak zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných inštitúciách alebo na medzinárodných finančných trhoch, ak robí obchody na finančnom trhu alebo so Slovenskou republikou alebo ak vykonáva pôsobnosť v devízovej oblasti a zmlúv týkajúcich sa burzových obchodov podľa osobitného predpisu, **uzavretej pred účinnosťou tohto zákona a ktoré spĺňajú podmienky na zápis do registra, sú povinné zabezpečiť svoj zápis do registra podľa nového zákona do 31. júla 2017.**

Registračnú povinnosť najneskôr do 31. júla 2017 je povinný zabezpečiť tiež **poskytovateľ zdravotnej starostlivosti.**

V konečnom dôsledku porušenie registračnej povinnosti do registra partnerov verejného sektora môže viesť napríklad v prípadoch vedomého uvedenia nepravdivých informácií a údajov s cieľom získať nenáležitý majetkový prospech až k trestnoprávnemu postihu.

Sprievodne so schválením nového zákona boli tiež novelizované niektoré ďalšie zákony, jedným z ktorých je **zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Ustanovenie § 9 zákona o konkurze a reštrukturalizácii upravujúce tzv. spriaznenú osobu sa doplnilo o odsek 4**, podľa ktorého ak je dlžníkom osoba zapísaná v registri partnerov verejného sektora alebo osoba, ktorá bola v tomto registri zapísaná v posledných piatich rokoch pred vyhlásením konkurzu alebo povolením reštrukturalizácie, predpokladá sa, že veriteľ, ktorý nie je subjektom verejnej správy a ktorý si prihlasuje pohľadávky v celkovej sume nad 1.000.000 EUR, je osobou spriaznenou s dlžníkom, a to až do času, kým správcovi neosvedčí svoj zápis do registra partnerov verejného sektora.

Čarnogurský ULC PRO BONO bezplatný e-bulletin je zameraný na novely už schválené ako aj pripravované v slovenskom parlamente. Bulletin Vám pomôže „ľudsky“ sa orientovať v legislatívnych zmenách, ktoré majú vplyv na Váše pracovné ako aj súkromné aktivity. Pre bezplatnú registráciu odberania e-bulletinu Čarnogurský ULC PRO BONO navštívte web stránku www.ulclegal.com, alebo nás kontaktujte cez e-mail na probono@ulclegal.com.

Bratislava - Slovensko

Tvarožkova 5
814 99 Bratislava 1
Slovensko
Tel.: +421-2-5720 1717
Fax: +421-2-5720 1777
Skype: ulcbratislava
E-mail: office@ulclegal.com

Brescia - Taliansko

Via Val Giudicarie 4
251 23 Brescia
Taliansko
Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbrescia
E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyiv - Ukrajina

172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyiv
Ukraina
Tel.: +380-44-521 21 10
Fax: +380-44-529 17 32
Skype: ulckyyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com
www.rpvs.tk